

T.C.
BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI
Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı
ANKARA

SÜRELİ

.../.../2004

SAYI : B.09.0 APK.0.21.00.00.17/665

KONU :İğdir Milletvekili

Prof.Dr. Dursun AKDEMİR'in

Yazılı Soru Önergesi

09.04.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.B.M.M. Başkanlığı'nın 06.04.2004 tarih ve KAN.KAR.MD: A.01.0.GNS.0.10.000.02-5078 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, İğdir Milletvekili Prof.Dr.Dursun AKDEMİR'in, deprem ihtimaline karşı alınan tedbirler hakkında, Bakanlığuma yönelmiş olduğu T.B.M.M. 7/2243 Esas sayılı Yazılı Soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

EK:

-Yazılı Soru Önergesi

örneği (1 Adet - 3 Sayfa)

DAĞITIM:

Gereği :

-T.B.M.M.Başkanlığı

Bilgi :

-Başbakanlık

İÇİDİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN PROF.DR. DURSUN AKDEMİR'İN
T.B.M.M. 7/2243 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
DAİR SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

Geçtiğimiz günlerde Erzurum ve çevresinde meydana gelen ve bazı vatandaşlarımızın ölümüne, bazı vatandaşlarımızın da yaralanmasına yol açan Richter ölçeğine göre 5.1 ve 5.3 şiddetindeki deprem nedeniyle bölgeye yaptığınız ziyaret sırasında, "...vatandaş kendi kıymetini bilmeli. Gezip gördüğümüz binalarda oturulamaz. Benim şahsen oturmam mümkün değildir." Gibi ifadeleriniz 31 Mart 2004 tarihli bazı basın organlarında yer almıştır.

1- Depreme dayanıksız olması nedeniyle, kendinizin oturamayacağını ifade ettiğiniz binalarda, vatandaşların oturmasını nasıl değerlendiriyor sunuz? Bu konuda vatandaşlara önerileriniz nelerdir?

2- Deprem bölgesindeki binaların depreme dayanıksız olduğunu bizzat tespit ettiğinize göre, vatandaşın güvenliği bakımından hangi tedbirleri aldınız?

3- Erzurum'da daha büyük bir deprem yaşanacağı söylentileri üzerine endişeye kapılan birçok kamu görevlisi eş ve çocuklarını şehir dışına gönderdi, 4.000 üniversite öğrencisi ise, memleketlerine gitti şeklindeki haberler aynı tarihli basın organlarında yer almıştır. Bu haberler doğru mudur? Doğru ise, bundan sonra aynı gerekçelerle yaşanacak olan göçleri nasıl önleyeceksiniz? Panik nedeniyle üniversiteden ayrılan öğrenciler eğitimlerini nasıl ve ne şekilde sürdürecekler? Bu konuda öğrencilere bir kolaylık sağlanacak mıdır?

4- Türkiye genelinde Doğal Afet zararlarının azaltılması konusunda bu güne kadar merkezi yönetim, yerel yönetim, özel sektör ve halkın görev, yetki ve sorumlulukları arasında rasyonel dengeler oluşturulamamıştır. Bu dengelerin oluşturulması için iktidarınızca herhangi bir tedbir alınmış mıdır? Alınmış ise bu tedbirleriniz nelerdir?

5- Yürürlükteki imar yasasının bu günkü durumu ve mevcut olan fenni mesuliyet sistemi ile ciddi bir yapı denetimi sağlamak mümkün müdür?

6- Türkiye'de yerleşme ve yapılaşmaları etkili bir biçimde denetleyecek yapı sigortası, meslek sigortası, sertifikalı mühendislik gibi çağdaş uygulamalara ne zaman geçilecektir.

CEVAP:

- Ülkemizde yıllardır devam eden çarpık kentleşme ve yerleşim olgusu, kentlerimizi ve insanlarımızı meydana gelen depremlerde çeşitli tehlikelere maruz bırakmaktadır.

Ülkemiz insanını doğal afetlere (depremlere) karşı korumak ancak ve ancak bilinçli toplum hareketi ile mümkün olabilecektir.

Bunun için; 22.07.2003 tarih ve 25176 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 4927 Sayılı Kanun kapsamında teşkil olunan Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Şurası öncelikli olarak belirlediği “deprem” konusunda Ülkemizin afetlere hazırlanması amacıyla; Afet Master Planı ve uzun vadeli çalışmaları hedefleyen Deprem Şurası çalışmaları komisyonları oluşturularak, kurulan komisyonlardan konusunda uzman, yerli ve yabancı öğretim görevlileri ve Bakanlığın yetkilileri katılım ile üç günlük toplantı düzenlenmiş, Ülkemizin Doğal Afetler konusunda yapacağı çalışmalar irdelenmiştir.

Ülkemizde arazi kullanımına yönelik imar planlarının altlığını oluşturacak şekilde Afet Tehlike Haritası, Üniversitelerimiz de katkısı ile başlatılmıştır.

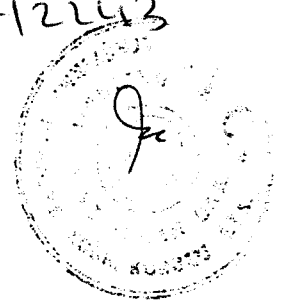
Yine Ülkemizde 1945-2004 yılları arasında meydana gelmiş tüm afetleri kapsayan “Türkiye Afet Bilgi Ağı” projesi ile afet bilgilerinin internet ve interanet ortamında bilgilendirilmesi ve sorgulanabilmesi, Afet Tehlike Haritaları için altlık oluşturmak amacı ile çalışma başlatılmıştır. Bu proje kapsamında “Afet Bilgi Sistemi” ni oluşturabilmek için veri tabanı tasarımı yapılmıştır. Bu veri tabanı hem sorgulama, analizlere hem de Coğrafi Bilgi Sistemi ortamına geçilmeye uygun hale getirilmiştir.

Çeşitli depremlerde yıkılan yapıların hemen hemen tümü, depreme karşı herhangi bir önlem alınmadan, yönetmeliklere ve standartlara uyulmadan yapıldığı için yıkılmaktadır.

Yakın tarihimizdeki depremlerden; 1992 Erzincan, bunu izleyen 1995 Dinar, 1998 Ceyhan ve 17 Ağustos 1999 Marmara, 12 Kasım 1999 Düzce, 2 Şubat 2002 Afyon, 25-28 Mart Erzurum ve en son olarak da 1 Mayıs 2003 Bingöl depremleri, kentsel yapıların depreme dayanıklılık açısından son derece yetersiz olduğunu göstermiştir.

Bu nedenle, Türkiye’de deprem öncesinde ve sonrasında güçlendirilmesi ve onarılması gereken çok sayıda yapı mevcuttur. Ülkemizdeki mevcut yapı stokunun depremlere dayanıklılıklarını belirlemek ise daha uzun zaman alacağı gibi, bu konuda yetişmiş uzman mühendis ve yeni donanım ihtiyacını gerektirdiği de ayrı bir gerçektir.

Mevcut binaların değerlendirilmesi, Onarım ve Güçlendirme ile ilgili uygulamada görülen aksaklıklar ve bilgi eksiklikleri önemli bir problem olarak görülmektedir. Bu nedenle, Bakanlığımızca Ülkemiz için çok önemli olan bir adım atılarak 1998 tarihli “Afet Bölgelerinde Yapılacak Yapılar Hakkında Yönetmelik” de “Yapıların Değerlendirilmesi, Onarım ve Güçlendirilmesi” bölümünün esaslarının belirlenmesi, hazırlanması ve oluşturulması ile yönetmeliğin diğer bölümlerinde de gerekli değişiklikleri ve çalışmaları yapmak üzere 7 Temmuz 2003 tarih ve 8925 sayılı Makam onayı ile bir komisyon kurulmuştur. Bakanlığımız uzmanlarıyla birlikte, değişik üniversitelerimizden bilim adamlarının da yer aldığı bu komisyon çalışmalarına devam etmekte olup, 2004 yılı sonuna kadar yeni yönetmelik taslağı hazırlanacaktır.

Tamamına yakını aktif deprem kuşaklarında bulunan Ülkemizde 17 Ağustos 12 Kasım 1999 tarihlerinde yaşanan depremler sonucu oluşan maddi ve manevi kayıplar ile yaşanan acıların tekrarlanmaması için daha etkin yapı denetimi ile fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun, yaşam kalitesini artıran güvenli ve çağdaş yapıların inşasını temin etmek amacıyla 595 Sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararname çıkartılmış ve 27 il'de uygulanmaya başlanılmıştır.

Ancak, bu Kanun Hükmünde Kararnamenin Anayasa Mahkemesince iptal edilmesi sonucunda, 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun yürürlüğe konulmuş ve halihazırda 19 il'de uygulamalar devam etmektedir.

Zaman zaman uygulamada karşılaşılan sorunları gidermek ve sisteme işlerlik kazandırmak amacıyla, mevcut yasa ve uygulama yönetmeliğine istinaden genelgeler çıkarılmıştır. Sistemde daha radikal çözümler üretmek için Kentsel Dönüşüm ve Yapıya İlişkin Düzenlenmeleri de içinde barındıran İmar ve Şehircilik Kanun Tasarısı Taslağı hazırlanmıştır. Bu çalışmalar; ilgili kurum, kuruluş, odalar ve sivil toplum örgütlerinin görüşüne sunularak, gelen öneriler doğrultusunda çalışmalar devam etmektedir.

Bugün itibarıyla, pilot bölge seçilen 19 il dışında kalan 62 il'de yürürlükteki 3194 Sayılı İmar Kanunu ve İlgili Yönetmelikleri kapsamında fenni mesuliyet uygulaması sürdürülmektedir.

Söz konusu Kanunda fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun güvenli ve çağdaş yapıların inşasının temini amacıyla getirilen fenni mesuliyet hizmeti yeterlidir. Ancak, uygulanması sürecinde, görev ve sorumlulukların paylaşımında bazı sorunlar ile zorluklar ve aksaklıklar yaşanabilmektedir.

Bu sorunların, zorlukların ve aksaklıkların giderilmesi için fenni mesuliyet oluşumu daha da kapsamlı hale getirilerek, 4708 Sayılı yapı Denetimi Hakkındaki Kanunun kapsamının genişletilmesiyle ilgili çalışmalar sürdürülmektedir.

Yasa ve ilgili yönetmeliğin amacına ulaşabilmesi için yapı ilgililerinin, yapı sahibi, yüklenici, denetim sorumluluğunu üstlenen kişi kurum ve kuruluşlar, yerel yönetimler hatta sivil toplum örgütlerinin ve vatandaşların başta deprem olmak üzere, diğer doğal afetlere karşı etkin biçimde bilgilendirilmesi ve görev alanlarında eğitilmeleri gibi konularda Deprem Şurası ile ele alınmaya başlanmıştır.

Halen 19 ilde uygulanmakta olan 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun ve İlgili yönetmeliğinin uygulanması sürecinde yaşanabilen sorunlar, zorluklar ve aksaklıklara ve bunların çözümüne ilişkin olarak; yerel yönetimler, ilgili meslek odaları, yapı denetim kuruluşları, yapı sahipleri hatta taraf olmayan vatandaşların Bakanlığımıza intikal eden görüş ve önerileri dikkate alınarak, anılan Kanun üzerinde değişiklik çalışmaları sürdürülmektedir.

Yerleşme ve yapılaşmaların etkili biçimde denetlenebilmesi için, gerekli olan yapı sigortası ve meslek sigortası vb. hizmetlere ilişkin esaslar, 4708 Sayılı Yapı Denetimi Hakkındaki Kanun ve 3194 Sayılı İmar Kanunu üzerindeki değişiklik çalışmalarında dikkate